

**Ilona Juzová
Eva Oborná
Kateřina Polachová**

**kreativní
demokratická
škola**

Průřezová témata OV

- jsou povinnou součástí základního vzdělávání
- jejich rozsah a způsob realizace stanovuje ŠVP
- tematické okruhy PT procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a pozitivně ovlivňují proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Průřezová témata OV

- Osobnostní a sociální výchova
- **Výchova demokratického občana**
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Výchova demokratického občana

- Občanská společnost a škola
- Občan, občanská společnost a stát
- Formy participace občanů v politickém životě
- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Výchova demokratického občana

"Výchova demokratického občana má vybavit žáka základní úrovní občanské gramotnosti. Ta vyjadřuje způsobilost orientovat se ve složitostech, problémech a konfliktech otevřené, demokratické a pluralitní společnosti. Její získání má umožnit žákovi konstruktivně řešit problémy se zachováním lidské důstojnosti, respektem k druhým, ohledem na zájem celku, s vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, s uplatňováním zásad slušné komunikace a demokratických způsobů řešení.,,

(RVP)

Výchova demokratického občana

- cílí zejména na **základní občanskou gramotnost** žáka v oblasti fungování demokratické společnosti
- má žáka vybavit dovednostmi v řešení konfliktních situací demokratickou cestou, aktivnímu postoji a dodržování občanských, lidských práv a svobod
- rozvoj kritického myšlení, vědomí svých práv a povinností
- silné vazby na multikulturní výchovu a to v oblastech tolerance a respektu k druhým
- Samotné průřezové téma má silnou vazbu na vzdělávací oblast *Člověk a společnost* (Výchova k občanství, Dějepis), ale samozřejmě i na další oblasti směřující k osobě žáka a jeho vztahu k okolí, společnosti.

Výchova demokratického občana

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení

Výchova demokratického občana

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- vede k otevřenému, aktivnímu postoji v životě
- vychovává k úctě k zákonu
- rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku
- učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti
- přispívá k utváření hodnot, jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost
- rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším
- umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze)
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností
- vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu

Kreativní demokratická škola

- cesta k aktivnímu občanství
- výsledek dvouleté činnosti
- adaptace tzv. Future City Game-
podpora občanů v pojmenovávání
problému ve své obci, jejich analýze
a formulaci návrhů jejich řešení

Komu je určen ?

- žákům druhého stupně ZŠ a žákům SŠ
- Učitelům OV
- Třídním učitelů

- **cíl projektu:** podnítit v žácích zájem o aktuální problémy obce, ve které se škola nachází, a navrhnout postup řešení vybraného problému
- **projekt realizovaly dvě neziskové organizace**
 - 1) Centrum pro komunitní práci západní Čechy
 - 2) Gemini o.s.

Záměr projektu

- formování postojů, které vedou k reálně demokratickému jednání
- naučit žáky rozhodovat společně o věcech veřejných, vést je ke komunitnímu jednání a plánování, které pomáhá nacházet řešení jejich problémů
- účast na rozhodování na lokální úrovni vede k participaci na fungování demokratické společnosti

Popis projektu

- soustředí se na viditelnou slabinu současného vzdělávacího systému-neschopnost předávat dětem občanské postoje
- 4 základní školy a jedno víceleté gymnázium Plzeňského kraje
- každá třída si demokraticky zvolila své 2 zástupce tzv. třídní radní, kteří se stali spolupracovníky učitele a také spoluorganizátory celého projektu
- třídní radní se zúčastnili prožitkového kurzu, který byl zaměřen na rozvoj komunikačních dovedností, uvědomění si hodnoty spolupráce, respektování názorů ostatních, posilování občanského sebeuvědomění aj.
- zaměřený na hry a soutěže, pomocí kterých se snaží u žáků rozvíjet zájem o prostředí, ve kterém žijí a zapojit je do problémů místní komunity, třídy mezi sebou soutěží o nejlepší návrh na řešení daného problému

Fáze projektu

- ***Výběr třídních radních a trénink dovedností***- úvod a příprava
- ***Vizionáři (simulační hra)***-jádro projektu
- ***Kampaň***- rozdělení do skupin(každá skupina jiná činnost)
- ***Občanský den***- otevření se veřejnosti

1. fáze

• Výběr třídních radních

- **Role třídních radních**
 - Kdo jsou třídní radní?
 - Co role třídního radního obnáší ?
 - Vážnost role třídního radního
- **Volba třídních radních**
 - jednoduché x propracované
- **Podpora třídních radních**
 - Jak by měl vypadat obřad a smlouva ?

• Trénink dovedností

- **Formulujeme pravidla pro práci ve třídě a ve skupině**
 - odhalení smyslu a praktičnosti pravidel
- **Cvičíme prezentační dovednosti**
 - příprava pro hru Vizionáři
- **Pracujeme s rolemi ve skupině-**
 - uvědomění si role a popsání své role

2. fáze

- **1. Příprava-**
 - řízená diskuze – Téma „ Obec našima očima „
 - význam projektu Kreativní demokratická škola a seznámení s hrou Vizionáři
 - rozdělení do skupin
- **2. Projektový den**
 - hrací karty (pro třídní radní, skupiny a jednotlivé žáky)
- **3. Výstup**
 - potřeba navrhnout a rozplánovat řešení

3. fáze

- **1. Co je to kampaň?**
 - definice,
 - příklady
 - motivace
- **2. Rozdělení týmů**
 - Silná osobnost- schopnost řídit činnost a komunikovat s ostatními skupinami
- **3. Práce v týmech**
 - Projektáři
 - Propagátoři
 - designeři

3. fáze

Projekt'áci

- projekt – obsahová stránka
- ***Terénní výzkum***
 - zmapování terénu
- ***Zjišťování informací:*** práce s:
 - odbornou literaturou
 - Odborníkem
 - starostou
- ***Zpracování projektové dokumentace***
 - zpracování projektové dokumentace

3. fáze

Propagátoři

- Propagace projektu
- ***Zacílení propagace***
 - Komu bude určen
- ***Vytvoření identity projektu***
 - Jak bude projekt sdělován
- ***Pořádání propagačních akcí a tvorba propagačního materiálu***

3. fáze

Designéři

1. *Program a dramaturgie Občanského dne*
2. *Občerstvení*
3. *Úklid, úprava a výzdoba*

4. fáze

- *Organizace dne*
- *Stanoviště*
- *Kontrolní seznamy*
- *Zakončení*

4.fáze

- ***Organizace dne***
 - Základní organizace
 - Přivítání
 - Organizační informace
 - Uzavření hlasování
 - Ukončení občanského dne

4.fáze

- ***Stanoviště***
 - Třídy
 - Hlasovací místnost
 - Lákadla
 - Doprovodní akce

4.fáze

- ***Kontrolní seznamy***
 - ***Organizace Občanského dne***
 - ***Volby***
 - ***Prezentace ve třídách***

4.fáze

- Zakončení
 - Vrchol celého projektu
 - Uzávěr veřejné části projektu
 - Odměnit žáky za jejich úsilí

Politea

- Ústavní pořádek uvnitř obce
- Instituce školy funguje jako model demokratické obce
- Aktivní participace žáků na rozvoji a životě školy = praktické dovednosti
- Nástroje, které demokratické klima podporují (např. školní parlament, žákovská rada, třídní samospráva)

Politea

- Průřezové téma RVP ZV *Výchova demokratického občana*
- www.politea.cz- jakýsi rozcestník pro další činnosti a aktivitám a propojenost s dalšími tématy

Vazba na tematické okruhy

- Občanská společnost a škola
- Občan, občanská společnost a stát
- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
- Formy participace občanů na politickém životě

Jak pracovat s výukovými materiály projektu POLITEA ?

- Aplikace zakl. demokratických principů ve škole = přenos do života
- Participace žáků, rodičů a učitelů na rozvoji školy

Průvodci projektem

- Žáci: Dušan, Otto, Honza, Roman, Erna, Kazi, Alice
- Učitelé Hánová, Rousek
- Ředitel Benda

Každá postava má svoji charakteristiku.

- Pracovní listy-obecná část
- Pracovní listy-projektová část
- Metodika pro učitele
 - struktura: úvodní informace k cíli pra. listů a provázanost s RVP ZV
 - shrnutí otázek z animované sekvence
 - metodický komentář k jednotlivým aktivitám
 - doporučené otázky k závěrečné reflexitématu lisu

- DVD

Zdroje

- <http://cedu.cz/kreativni-demokraticka-skola>
- <http://www.vychovakobcanstvi.cz/pvo/ceska-republika-v-eu>
- <http://www.cpkp.cz/index.php/programy-zc/vychova-k-obcanstvi/52-kreativni-demokraticka-skola>
- <http://www.prurezovatemata.cz/>
- Projekt Kreativní demokratická škola, Praha 2011
 - 1) Centrum pro komunitní práci západní Čechy
 - 2) Gemini o.s.

Hra VZOMĚŘI krok C, karta pro skupinu

C1

První kolo voleb

Před hlasováním si ve skupině zodpovězte a prodiskutujte tyto otázky:

- a. Která reklama mě nejvíce zaujala a proč?
- b. Kdo předváděl dobré výkony jako herec nebo mluvčí?

kreativní
demokratická
škola

Hra VIZIONÁŘI, krok C, Karta pro skupinu

C2

Nyní hlasuj pro nejlepší reklamní spot.

Každý z vás má 1 až 5 hlasů – teček. Je na tobě, zda se rozhodneš jednomu spotu přidělit všech 5 nebo svých 5 hlasů rozdělíš mezi více spotů. K hlasovacímu místu přistupujte postupně.

**kreativní
demokratická
škola**

Děkujeme za pozornost

